

Samarbeidet mellom Utsjok og Sirma skoler har stor betydning i dag og i fremtiden

Det grenseløse skolesamarbeidet mellom Tana og Utsjok kommuner og mellom Sirma og Utsjok skoler, styrker samisk tilhørighet og fremmer selvbestemmelse i skolesektoren. At samarbeidet fortsetter blir viktigere år for år, for på denne måten blir et truet nordsamisk språk overført mellom generasjonene, og levende samisk språk og kultur i Tanadalen sikres for fremtiden.

Gjennom Hjertespråkrapporten hører Tana kommune blant språkutviklingskommunene, og utvalget mener at kommunen har et helhetlig samisk språk og samfunnsliv.

Utsjok er den eneste kommunen i Finland der samisktalende er i flertall, og hvor samisk virkelig er et levende språk i dagliglivet. Hjertespråk-forskningen rekker ikke over riksgrensa til Finland, men jeg vurderer Utsjok til å høre til samme språkområde som Sirma. Jeg ville heller brukt begrepet *språkressursområde*, for her er det ikke slik at språket bare bevares, men brukes og fremmes daglig. I dette flerkulturelle området bor og oppfostres språkbrukere som er dagens og fremtidens ressurspersoner i Sápmi.

Nordsamisk er et truet språk. Slik vurderer UNESCO det. Det betyr at språket kan forsvinne hvis vi ikke prøver å bevare det. Derfor er alle tiltak som reduserer språkbruken en trussel mot språket – og vi burde alltid tenke på tiltak som øker bruken av språket. Vi bør også huske på at hele Sápmi behøver en oppvoksende slekt i Utsjok og Sirma med et sterkt samisk morsmål.

Motstanden mot skolesamarbeidet viser hvilken splittelse det blir når to stater deler opp et folk. I tillegg har tiden under Covid-19 pandemien hatt store konsekvenser for Utsjok og Sirma skolars samarbeid og samenes liv i hele Tanadalen, siden reisene har vært begrenset. Vi har en ny generasjon barn som vokser opp som ikke har fått kjenne en samisk tilhørighet over elva. I denne situasjonen ser jeg det som svært viktig å utvikle samarbeidet over riksgrensa, slik at stengingen av grensa ikke fester seg som en sannhet i våre sinn og vår identitet.

Slik Sametinget og Samisk høyskoles utredninger viser, så har det grenseløse skolesamarbeidet gitt en positiv utvikling for elevenes språkkunnskap, kulturforståelse og for å bygge opp en samisk identitet.

I tillegg har samarbeidet vært til nytte for elevene og som lærer har jeg opplevd og sett hvor viktig samarbeidet har vært for å utvikle og distribuere didaktiske løsninger og undervisningsmateriell i hele det samiske området.

Vår felles undervisning har også vært en viktig undervisningsarena for lærerstudenter på begge sider av grensa. Som forelder i Utsjok og Sirma er mitt ønske å ytterligere utvide samarbeidet og legge grunnlaget for en grenseløs sameskole i området.

Skolesamarbeidet mellom Utsjok og Sirma er et spesielt viktig eksempel for andre områder i Sápmi for hvordan samarbeidet beriker og styrker språk og kultur. Jeg ønsker derfor at våre ledere hadde hatt forståelse til å øke ressursene for å fremme samarbeidet over riksgrensa.

Utsjok 3.11.2021

Aura Pieski

Lærer ved Utsjok skole (permisjon i år) og forelder for samiske elever